

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Docet ipse docendu

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Nonnulli ex ijs, qui arca faciendâ adhibiti fuerunt, diluuiò tamen perierunt. Sape lixa, qui culinâ operam dedit, nidore repletus minimum comedit. Fieri potest, ut cibi spiritualis administri nec ipsi fruantur. Nihil minus ferendum esse arbitror rationem visa ab altero reposcere eum, qui non possit sua reddere. Bè dicta quidam non improbo, bènè facta autem longè præfero; præsertim quidem in eo, cui populum docendi grave pondus incumbit. nò enim homines tam facillè verborum doctrina ducuntur, quàm operum rectè facere principem, qui ciues suos faciendò docet, antiqui censent, quidni idem de pastore ac doctore dicamus? ij, si id non faciant, vitia non solum concipiunt, sed etiam in civitatè effundunt, plusque ferè exemplo, quam peccato nocent. Sermo quidam animi interpres est, sed vocalis tantum; actio verò realis; hanc malim. Magis enim credibile puto ea unumquemque ex animo velle, quâ agit, quàm qua loquitur: idèoque saniores de fide eiusque magis oculis, quàm auribus credunt. Qui bènè dicit & facit, omni exceptione major est; duo tamen hæc si separanda sunt, rectè facientem & cetera taciturnum, præferendum iudicio.

SElfs eenighe van de gene die de arcke hebben helpen timmeren, zijn door de sondvloed vergaen. Een kock die de spijsse bereydt heeft, eet menichmael alderminst, als vol zijnde van den reucke. ²T kan ghebeuren, dat de gene die ons de geestelijcke spijsse voor stellen, selfs daer van geen genut en hebben. Middeler tijt en is niet min te verdraghèn, als dat yemant, die reden eyscht van eens anders leven, van sijn eygen selfs geene geuen en kan. Wel te spreke is een loffelijck dinck, maer wel te doen gaet noch voor; sonderlinghe inde ghene, die den swaren last van de ghemeente te leeren op de schouderen geladen hebben: want het volck en wert niet so lichtelijck tot de deucht geleyt met de leere van woorden, als met de leere van wercken. De oude seyden dat een prince wel dede, dat hy sijn onderfaten met doen leerde. Het selve mach, niet sonder reden, tot een herder en leeraer des volcx gheseydt werden. Want in ghevalle inde sulcke de leere niet beantwoort en wert vande daet, soo en sondighen de sodanighe niet alleenlijck ten opsiene van hun selven, maer gieten de seylen uyt over de gantsche stadt, en doen meer schade door haer exempel, als door de sonde selfs. De woorden diemen spreeckt werden ghenoeint tolcken van het gemoet, de daden zijn't noch beter: ²tis waerschiynlijcker dat yemandt van herten meynt, het ghene dat hy doet, als het ghene dat hy maer en seydt. De oude, van yemants gheloove oordeelende, gheloofden ten dien aensien veel beter haer ooghen, als haer ooren. Die wel spreeckt, en met eenen wel doet, is een dubbel man; indien men nochtans dese twee dingen soude willen scheyden, so is den genen die wel doet, en voorts stille swijgt, noch verre de best te houden.

Chryf. in Lib. de Compunct. Cord.

Docere & non facere, non solum lucri nihil, sed & damni plurimum confert. Grandis enim condemnatio componenti quidem sermonem suum: vitam vero suam atque operam negligentem.

August. super illud Beat. Immacul.

Iudicet ille de alterius errore, qui non habet in se ipso quod condemnet, iudicet illi qui non agit eadem, quæ in alio putaveris puniendâ, ne cum de alio iudicat, in se ipsum sententiam ferat.

V 3

INVER-